

DOMANJA
(H)RANA
str. 4

MAMI SAM
MOGO
OBEČATI
str. 5

Porabje

ČASOPIS ZVEZE SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 19. oktobra 1995 * Leto V, št. 21

Otvoritev razstave in biserna maša

“... to naj ostanejo tudi naši otroci”

“Slovenci smo bili, Slovenci smo, Slovenci ostanemo - to naj ostanejo tudi naši otroci,” lahko beremo v malem prospektu razstave z naslovom Iz zgodovine slovenskih župnij. To je bilo geslo pokojnega župnika Janoša Kúharja, ki ga je vodilo pri njegovem dušnopastirskem delu več kot petdeset let.

Njegov naslednik po lastni in Božji volji, gospod Ivan Camplin je pa prejšnjo nedeljo obhajal biserno mašo na Gornjem Seniku. Čeprav je gospod župnik biserni maši že služil v Bogojini in Gornjih Petrovcih, se je - na veselje porabskih vernikov - odločil tudi za kraj, kamor prihaja vsako nedeljo. Sicer pa tudi ob prazničnih trenutkih ne smemo pozabiti, da kljub požrtvovalnosti biseromašnika, problem bogoslužja v maternem jeziku v Porabju še zdaleč ni rešen. S tem da je sombotelski škof odpisal bogoslovca Ferenc Merklja iz Sakalovcev (dva letnika je končal v Ljubljani) na študij v Rim, se je spet oddaljila možna rešitev. Zelo težko bo najti lastnega kandidata za študij v Sloveniji in tudi iz Slovenije ni nobenega kandidata, ki bi opravljal to plemenito poslanstvo.

Da je cerkev dolga stoletja ob svojem prvo-

tnem cilju skrbela tudi za materinščino in samozavest porabskih Slovencev, je poudaril v svojem nagovoru na otvoritvi razstave tudi predsednik slovenske Zveze Jože Hirnők. Pobudo za postavitve razstave je dal Imre Nagy, sedanji lastnik bivšega župnišča, ko je približno pred enim letom ponudil kletne prostore. Tudi v ta namen so ustanovili sklad “Tromejnik”. Kuratorij sklada je zaprosil kustosinjo Marijo Kozar Mukič za pripravo razstave, le-ta se je odločila za tematiko, primerno duhu kraja. Avtorica razstave tako priporoča

najnovejšo pridobitev duhovne kulture:

“V pokrajini med Rabo in Dravo so se Slovenci skupaj z Obri naselili prvič v drugi polovici 6. stoletja. V 9. stoletju je to ozemlje bilo v mejah Pribinove in Kocljeve kneževine v Spodnji Panoniji. Na Kocljevo željo je papež Hadrijan II. l. 869 imenoval slovanskega apostola Metoda za nadškofa panonskih Slovanov, katerih potomci so tudi današnji Slovenci v okolici Monoštra. Njihove vasi so nastale med 13.-16. stoletjem na posestvih cistercijskega samostana v Monoštru

oziroma veleposestniške družine Széchy in Bathány. V 17. stoletju so tudi podložniki zemljskih gospodov morali prestopiti v evangeličansko vero svojih gospodov. Cesarica Marija Terezija je z ustanovitvijo sombotelske škofije (1777) združila tudi vse katoliške Slovence na Ogrskem. Prvi sombotelski škof, János Szily (1777-1799) je podpiral izdaje slovenskih knjig dekana Slovenske okrogline Mikloša Kúzmíča (1779-1790). Od treh slovenskih župnij je najstarejša gornjeseniška, kjer je stala kapela že l. 1377. V Števanovcih je

škof Szily dal postaviti cerkev l. 1785. Prej so spadali verniki te in okoliških vasi k župniji v Trošči. Cerkev na Dolnjem Seniku so zgradili l. 1821. Pred tem so ljudje hodili k maši v Sv. Martin ob Rabi. Med katoliškimi župniki je najimenitnejši Jožef Kosič (1788-1867), ki ni bil le duhovnik, ampak tudi strokovni pisec. Zadnji gornjeseniški slovenski župnik, Janoš Kúhar je držal pokonci slovenstvo v osmih porabskih vaseh pol stoletja. Njemu in vsem duhovnikom teh vasi naj bo v spomin razstava v starem župnišču na Gornjem Seniku.”

Številnim udeležencem otvoritve je v obeh jezikih predstavil delo in življenje nekaterih znanih porabskih župnikov dr. Jožef Smej, mariborski pomožni škof. Na biserni maši je gospod Camplin podaril mašno obleko, ki so jo zašile sestre redovnice prav za njegov 60. obletnico, gornjeseniški župniji. Kaj bi mu zaželeli ob vseh dobrih željah? Gotovo bi se najbolj veselil tega, če bi bilo ob nedelj-skih slovenskih mašah na G. Seniku zmeraj toliko vernikov kot 8. oktobra.

M. Sukič

MILIJONI

578 milijonov forintov. Največji dobitek v zgodovini madžarske loterije. Pravi čas, da je nek srečnež končno zadel petko. Niti ne vem, koliko tednov je trajala loterijska histerija na Madžarskem. Vso ta se je pa vedno podvajala. Tudi število kupljenih lističev se je podvojilo, več kot 10 milijonov jih je prodala madžarska država. Sevé gre za državni monopol. Država kasira, jasno, velike denarje takorekoč zastoni. Zgoraj omenjeno vsoto je dobila tudi državna blagajna, razen tega pa še določene dajatve in davke.

Kot rečeno, dobro, da je nekdo končno zadel onih srečnih pet števil. Tudi vsaka histerija se namreč mora prej ali slej končati, ker sicer nekje nekaj počti. Že so se začele širiti govorice, da je vse skupaj zmanipulirano, "oni tam zgoraj" lepo pospravijo denar, mi norci pa kupujemo one papirje. Tokrat kajpada ne gre za to, vendar imajo ljudje v zvezi s korupcijo pač zelo bogate izkušnje. Namreč kako strašno je skorumpirana novodobna Madžarska.

Pol milijarde je ogromno denarja. Dobitnik je lahko zares srečen. Oblasti so lahko zadovoljne, ker se je izkazala resnica, da pri tej stvari ne gre za nobeno lažno stvar. Nekj tednov so pridobile tudi s tem, da so ljudi lahko zavedli s to histerijo. Zdjaj pa je vsega konec. Vsaj za večino. Romantična pričakovanja - mogoče pa bom jaz zadel - so se razblinila. Ostala je le siva realnost.

Ob koncu lotomanije je odpovedala tudi ministrica za delo, boja ena najboljših ministrov v Hornovi vladi nasploh. Pravi, da ji vest ne pusti, da bi naprej sodelovala pri vladi (socialno-liberalni), ki je socialno tako neobčutljiva. Da ni prav, da je ministrstvo za finance bog in batina, druga ministrstva pa kot kakšni pododdelki v sedanjih vladnih sestavi. Kot ministrica za delo pa je odgovorna za milijone delovnih ljudi. Pa tudi za tiste, ki so trenutno brez dela.

Koalicijske razprtje so se komaj poglele. Odpovedal je tudi Sándor Nagy, predsednik največjega sindikalnega združenja MSZOSZ. Študentje so resno stavkali. Za nekaj časa so se umaknili. Železniciarji že spet protestirajo. Tudi vojniki, policajci, gasilci. Tudi pedagogi in ostali državni uslužbenci se pripravljajo...

Gre za milijone. Namreč ljudi. Tiste milijone, ki s sedanjo vlado - vsaj za zdaj tako kaže - niso zadeli glavnega dobitka. Pa kako so jim obljubljali.

Morda je tudi politika ena sama loterija? Zelo malo je srečnežev in veliko razočaranih?

Stavimo?

Ja. Oziroma ne, ker nimam loterije.

Francek Mukič

INŠTITUT ZA NARODNOSTNA VPRAŠANJA PRAZNUJE 70. OBLETNICO

Inštitut za narodnostna vprašanja (INV) iz Ljubljane praznuje letos 70. obletnico obstoja in delovanja. V počastitev dolgoletne prisotnosti raziskovanja manjšinskega vprašanja pripravlja INV 18. oktobra 1995 v zbornični dvorani Univerze v Ljubljani okroglo mizo o aktualnih vprašanjih proučevanja narodnostne tematike v Sloveniji in v svetu. Na okroglo mizo so povabljeni tuji in domači strokovnjaki ter predstavniki ustanov, s katerimi INV sodeluje. Pokroviteljstvo nad proslavo je prevzel slovenski predsednik Milan Kučan.

INV je raziskovalna ustanova, ki interdisciplinarno proučuje različne vidike narodnostnega vprašanja, položaj narodnostnih manjšin v Sloveniji, položaj slovenskih manjšin v zamejstvu, mednarodno pravno varstvo manjšin in oblike sožitja v večetničnih družbah.

INV sodeluje tudi v mednarodnih organizacijah in pri pripravah mednarodnih srečanj ter izdaja publikacije Razprave in gradivo, ki kot edina specializirana revija za narodnostna vprašanja objavlja prispevke domačih in tujih strokovnjakov. Poleg tega pa občasno pripravlja tudi posamične publikacije zaokroženih študij na temo narodnostnih vprašanj.

INV je naslednik Manjšinskega inštituta, ki je kot ena prvih raziskovalnih institucij deloval v Ljubljani v letih 1925-1941, in se ukvarjal s položajem Slovencev v zamejstvu ter s položajem nemške in madžarske manjšine v Sloveniji.

LEKO, KA SMO ŽE MALO ZAMÜDILI?

Ovak pa si tak tü leko premišlavamo, kak Vogrin pravi: "Baukse je kasneje kak nigdar nej. Te misli so mi napamet prišle od knjige "Srebrni brejg", štere je nej dugo vödala Zveza Slovencev na Madžarskem in so je napisali Feri Lainšček, Milivoj Miki Roš pa Milan Vincetič. Ilustriral pa je Franc Mesarič, steri živejo v Sloveniji pa so navekša Prekmurci.

Gda sam najoprvin priliko meja v roke vzeti té knjige pa skauz pogledniti, pršteti, sam bila sploj rada pa morem povedati, sploj žalostna tü. Rada sam bila zatok, ka več kak po 50 lejtaj smo zdaj samo od tretjin leko v roke vzeli takše knjige, štere porabski Slovenci leko cejlak razmejmjo, po našom so napisane. Pravljičice Karrela Krajcara, moja knjiga "Trnova paut" pa zdaj "Srebrni brejg".

Rada sam tejn knjigam zatok tü, ka dosti takši rejči najidemo v nijj, štere na gnes trnok ne nücamo, kakoli ka poznamo. Povejmo rejč "cimprača". Trnok tau rejč več ne nücamo, ka več takši iz nemamo. Le-ko bi eške dosta pa dosta rejči naprej vzela, kak povejmo "razbobnati", kak smo mi gučali vözbournjariti, štero Prekmurci malo ovak povejo kak mi Porabci, liki obadvej se razmejta. Rada sam, da so takše zgodbice napisane v tej knjigaj, štere bi se leko zgodile tak pri nas, kak tam, otkes so je pisatelji prinesli. Na priliko, vsi znamo, ka so takši Vendeli pri nas tü bili v sakšoj vesi, kak so v tej knjigaj. Takše male kuče z malimi oknami so tü ranč tak bile pri nas, kak tüj pišejo od nji. Ge sam tü od takše male kuče pisala v svoji knjigaj, v zgodbici "Grajova župa". Posebno rada sam tomi tü, da je naslov Srebrni brejg. Te brejg je poznani nam, leko povejmo, kak edna legenda. Moja najvekša radost je pa, da té knjige znau-

vič svedočijo, da porabsko, prekmursko narečje je tü za literaturo. Knjige so sploj dosta vrejdnje zatok, ka so na drugoj strani v knjižni slovenščini tü napisane.

Moja najvekša žalost je tau, da smo samo zdaj prišli do toga, ka naše misli leko dojspišemo po našoj domanjaj rejči. Zakoj je tau do tejmamou prišlo, pa ka tau znamenüje gnešnoj generaciji? Naletja bi leko prajli, krivi smo si sami. Samo ka je tau nej tak, če rejsan tü pa tam je tau tü istina.

Sto je pa te kriv? Po mojom mišljenji je tau nej tak žmetno vönajdti. Mislimo si na tau, ka je bilau po bojni Jugoslavija pa Vogrski rosag sta si dugo lejt sovražnika bila. Gda se je pa tau godilo, so Slovence tü preganjali. Zatok je pa vsakši vogrski gučo, če je kama prišo, samo med seboj so si gučali slovensko.

Pa po mojem bi tau eške itak nej takši velki grej bio, zatok nej, ka je tau tü istina, ka človeki branijo, tisto "azértis" dela. Tak smo bili s svojim jezikom tü. Najveksi grej so te naprajli, gda so začnili v šolaj samo knižno slovenščino včiti. Ge dobro znam, da do za toga volo zdaj dosti čebomerni name, depa tak je. Tistoga reda bi trbelo meti takše knjige, štere so napisane tak knižno. Takše učbenike tü. Samo sto bi je pa tistoga reda napiso? Sto je te tau nam priznau? Nišče nej. Pa če bi tak bilau, gnes bi bole znali naši lüdje knjižni jezik tü. Gnes je pa moda se druge jezike - povejmo nemško - včiti. Stariš pa za praktični zrokovo volo deco na nemško rejč orientira.

Pa sam te eške nej gučala od zaprejte meje. Smo že dugo lejt včili slovenski jezik v šolaj, gda smo v sausadno Slovenijo samo z velikim krauzanjem leko prišli. Naš jezik je odrezani bio. Vse bole smo mej-

šali naš guč z vogrskim, tačas, ka gnes mlada generacija razmej, depa samo rejdko radi gučijo slovenski.

Od stari cajtov radi tak gučimo, ka so te lüdje zaostanjeni bili, pa etak pa tak. Kak pa ge znam, dosta bola so poštváli svoje "vrednosti" kak gnes. Na priliko na Dolenjom Seniki so pred bojnov po nedelaj tri meše meli, slovensko, nemško pa vogrsko. Deca se je mogla včiti tak nemški kak slovenski pa vogrski. Pa če sam že tau ves spominala, gnes ta ves ma eden vrtec, šteroga je samouprava za nemški vrtec vöoznanila, v šteroj vrteci so likviderali slovensko rejč.

Na začetki mojoga mišljenja sam zatok pitala, če smo nej zamüdili. Drugo pitanje je pa, če de se kaj takšega leko nadeljavalo. Tau gnes nej vedati. Tau je pa zatok pravica, da smo do toga samo zatok leko prišli, ka je Slovenska zveza tüj v Porabji. Ka smo leko mejo oprli, ka smo leko prekmurske lidi "pridobili" za takšo delo.

Eške nika. Istina, ka gnes lüdje več znanja majo kak prva, depa menja čustev (érzelem) pa dosta kaj vkümpješajjo tü. Nej je tau problema, če se deca, povejmo, nemško vči. Tau je problema, ka jezik mejšamo z narodnostjov. Tak mislimo, če se nemški včimo, moremo Nemci biti, ali če, povejmo, se včimo francusko, smo Francuzi. Med tejm pa pistimo svojo pravo pokolenja, svoje korenje. Te pa, gda me svejt pridemo, nemo znali povedati, sto smo.

Na drugoj strani pa dobro znam, da porabski Slovenci znautra v srcaj ovak čütimo. Zakoj se pa pred svejtom ne opremo, smo nej samo mi krivi. Zatok so nam fejs potrebne takše knjige kak "Srebrni brejg".

I. Barber

"GE SAM RAD GÉ, KA SAM SLOVENEK"

"Gda sam ge mali biu, sam tak čuu od starcov, ka če prej sonce gor pride nad Srebrni brejg, te se prej tak svejti cejli brejg, kak srebro" se spomina Talanin Laci v Mosonmagyaróvári na predstavitvi knjige Srebrni brejg. V tau varaši žive kaulek štirideset Slovencev. Nisterni se držijo v eni grombli, nisterni pa raztraušeno po cejnom varaši. Odišli so že pred več lejt s Porabja. Tistoga ipa so težko tam njali svoje stariše pa svojo rojstno ves. Ka, če so nej dobili službo, mogli so si ziskati delo po marofaj pa indrik.

tem, kak živejo, ka si mislijo o tem, da so Slovenci.

Djuresc, ali te srce štja gnesden vleče domau?

"Moram prajti, ka žmetno dem domau pa žmetno pridem nazaj. Dosta odim k materi, tri tjedne sam biu ozadnjim. Mati je 84 lejt stara, oče Kovačič Kalman pa - na žalost - že mrau. Štirdeje smo bratje, pa je mati itak sama. 1963. leta sam odišo z daumi, 14 lejt star sam biu. Sprvoga mi je spoj težko bilau. 1970. leta sem se oženo, žena mi je Vogrinka. Moram prajti, ka mi je trno špajnsno, če dem domau pa

vtjup sprajti. Ne vejim, zakoj. Leko, ka zatok, ka tój 20-30 lejt nišče nej odo iz Porabja. Dosta lüstva mi pravi - Baugi vala - mi smo Slovenci, moj materni djezik je slovenstji, dapa nikam nemo ušo. Na te den sam čako 35 lüstva, pa nas je samo 6. Slovensko društvo bi tó radi meli, dapa k toma se štja dosta moramo pogučavati z lüstvom. Večkrat si brodim, vejpa nej slobaudno na nikoj pridti Slovence. Zatau se dosta trbej spravlati z lüstvom."

Tatica, ali vas leko malo bola spoznamo?

"Ge sam Pekina Trejza, mauž mi je pa Čardašni Kari. Obadva sva z Gorenjoga Senika. Živiva v Hegyeshalomu, mava dva sina pa štiri vnuke. Eden sin je v sausadni vesi, drugi je pa v Mosonmagyaróvári. Múva z možaum se doma furt slovensko pogučavava pa eške s sinavi tó. Vnuka pa, steri odi v drugi razred, ge včim na tau rejč. Škoda, ka je malo leko pri nas, ka se spoj na léki vči slovensko rejč.

Trno me veseli, ka smo se srečali z domanjimi Slovenci, se leko pogučavamo po svojoj rejči.

Kak ste prišli tak daleč z daumi?

"Moj mauž je od 1962. leta mau delo tū na marofi. Spoj naredki je leko prišo domau, sprvoga gnauk na dva meseca, sledkar pa po dva kedna. Prišo je v soboto večer pa je že v nedelo mogo titi nazaj. Delo je nej sto tū njati. Etak smo 1979. leta odali izo na Gorenjom Seniki, pa smo si kúpili v Hegyeshalomu."

Ali kakšno žlato mate doma, kam leko dete domau?

"Mam tri sestre pa enoga brata. Največkrat dem k Nemetinoma Djulici, ona je najskrajaj. Naredke ške k drugi sestri, k Klejtinoj Micki, s Šiničino Ano se pa srečam pri cervki, ka se ona spoj daleč drži, gor na brejgi."

Kak živeta gnesden?

"Zdaj sva že obadva v penziji. Gda sam es prišla, sem delala na panaufi, puca-la sam. Mauž je delo v štali na marofi. Zdaj delava kaullek rama, mava gračenek pa živino."

Vi ste pa Šolin Djauži iz Števanovec.

"Ja, dja tū živem od 1974. leta mau. V Somboteli sem se vónavčo za tišlara. Delati sam začno v Soproni. Te sam bijo sodak v Győri pa v Rajki, tój sam se spozno z ženauv. 1974.

leta sva se oženila, tū sva si zozidala ram. Štiri lejta sam delo na Nemškom, sedem lejt pa v Bratislavi. Meni je spoj dobro bilau, ka sam vedo slovenstji. Vse sam si leko zgončo s češki, s slovaški pa s poljacki delavci. Zdaj sam pa inštruktor (szakoktató) v enoj firmi (Építőipari Kft). Dvej čeri mam, one so stara kauleg dvajsti lejt. Na leto dvakrat demo domau. Dočas so mi žveli starišje, sam večkrat odo. Zdaj sam pa na vsesvecovo furt doma."

Talanin Laci (Brašič) z Gorenjoga Senika. Gda pa kak si prišo es v Mosonmagyaróvár?

"1972. leta so Fister Djauži pogajali lüstvo es kukarčo brat, ka doma nej bilau dela. S Števanim Pištakom sva prišla, od tistogamau sam ge tū. Žena mi je Vogrinka. Mava tri mlajše. Najveška dekla je 20 lejt stara gé, dela v Nemčiji, sin je osemnajset lejt star gé, dela v Avstriji, on se tam včijo tó, najmenša čer je pa 11 lejt stara. Ge sam stariše nej emo doma, ka so 1956. leta odišli v Avstralijo pa so od tistogamau tam. Name so gorzranili mamini stariške, Talanin Djauži pa Mariška. Obadva sta že mrla, na žalost. Pri nij sam emo svoj daum, kama sam leko odo. Zdaj pa odim k sestri. Vendrik ge odim največ domau od tec. Trno dobro je gé, ka se že leko čujamo po telefoni s sestrov pa z mojga strica ženauv."

odim, gde so Slovenci na enom mesti doma. Tak, ka takšnoga ipa vsikdar gunci-mo slovenski."

Kak leko eštje itak tak lepau gončita po gorenjosenički rejči?

"Tau je vendrik zatok gé, ka sam nikdar nej sto pozabiti svojo materno rejč pa tak mislim, ka ge leko gončim največ po slovenski. Ge sam rad gé, ka sam Slovenec. Zatau je name nej bantivo nikdar niške. Meni je slovenski djezik do tejamau biu samo na asek. Gda sam delo v Češki, Vaugri so nika nej razmeli, ge sam si pa vse vedo zgučati z njimi. Pa kak je tau dobro, če neškemo aj Vogrin razmej, se zgučim slovensko."

Ka mislite, bi se dalo vtjup prinesiti slovensko društvo?

"Dobro bi bilau tau narediti. Z Djurakom sva se že dosta pogučavala o tom. Múva vi tau naredla, ka mava več časa, kak drugi lidgé. Včara večer sam eške skurok vse Slovence gorzisko, aj dūn pridejo gnes. Več ji je obečalo, ka zadvečerka pridejo pa so itak nej prišli. En par ji je ranč nej stelo priti. Dapa tej se ranč ne štjejo, oni so nikdar nej bili pravi Slovenci pa nedo tū nej. Vaugri pa zaman škejo biti, ka Vaugri tū nedo nikdar. Eno 10-15 nas geste, ka smo rejsan pravi Slovenci. Veseli smo če se leko srečamo pa pogučavamo slovenski. S tejmim moramo narediti društvo."

Ka pa, če bi k vam porabske kulturne skupine prišle s kakšnim programom, bi več lüstva prišlo

Tau smo vsi mi, steri smo se najšli v Mosonmagyaróvári

Tak je prišo v te varaš Kovačič Djuresc z Ritkarovec tū, steri se je največ trūdo za tau srečanje. Etak smo se leko srečali z nistemimi, steri že dugo lejt živejo daleč od Porabja.

Predpodnevom smo si poglednili varaš, cerkev s pomaučajov gospauda, grad, v sterom je že od 18. stoletja mau agrarna fakulteta.

Popodneva smo si sedli v eni restavraciji kak kakšna velka držina. Pisatelji z Murske Sobote so jim notapokazali knjigo z naslovom Srebrni brejg, Irena Barber pa knjigo Trnova paut. Tau lüstvo je spoj veselo, če leko štje slovenstje knjige, novine Porabje, posluša lejpe domanje naute. Dosta vse smo si pripovedjali. Oni so maudri, se valijo s tem, da vejjo slovenstji. Materna rejč jim je "sveta". Tak brodim, zatau vejjo tak dobro slovenstji gučati štje gnesden. Leko bi bili radi, če bi porabsko domanjo lüstvo tū tak poštvulo slovensko materno rejč, kak oni, steri živejo dosta lejt med Vaugri.

Zveza bi njim rada pomagala s pejnazi tū, dapa samo tak leko, če bi vtjup sprajli slovensko društvo (egvesület). Vúpamo, ka se tau posreči. Zdaj pa malo o

se slovenstji štjem pogučavati z mlajši, oni mi pa vovgrstji gončijo nazaj. Ne vem, zakoj je tau, dapa tau je nej dobro. Ge ne živem tam. Telko vejim prajti mlajšom pa starišom, ka je tau nej sramota, če človek vej slovenstji, tau je samo za asek. Ge v službi preveč dosta aska mam s toga. Eštje me Vaugri večkrat prosijo, aj jim dūn nika povejm slovenstji, ka je tak dobro poslušati slovensko rejč. Trno mi je žau, ka sam se nej sto navčiti od oče štje nemštji, od matere pa engleštji. Moji starišje so nej bili vónavčeni, pa so bola čedni bili kak mi. Oni so že tistoga ipa vóvali v tau: "Če več djezikov vejš, več si vredej."

Kak ti je prišlo na pamet, ka vtjup spraviš te Slovence na tau srečanje?

"Gnauk sam daubo pismo od Ibojve Dončec, ka bi rada napravila z nami oddajo za televizijo. Tau se mi je lepau posrečilo napraviti. Te sam obečo, ka en veseli den vtjup prinesem. Tak brodim, ka sam obečo, tisto moram napraviti. No, dapa té den se mi nej tak prišiko, kak sem si mislo.

Tū djesto dosta Slovencev, dapa trno težko nij je

Pred Agrarno fakulteto

Ali se kaj srečaš s Slovenci v varaši?

"Ge se dosta srečam z njimi, ka v špitalaj delam, vozim padare. Cejli varaš leko zopodim vkúp. Največkrat se srečam z Djurakonom, ka se skrak drživa. Dapa ge es vó na marof tū

vtjup?

"Tau vi preveč dobro bilau. Ge tak brodim, ka bi nas več bilau. Mi bi za fašenek slovenski ples tū radi držali. Pridte samo, s srca vas čakamo."

K. Fodor

OD SLOVENIJE...

570 milijard za proračun?

Komaj so sprejeli proračun za letošnje leto, že se bodo poslanci slovenskega parlamenta lotili tistega za naslednje leto. Predsedniki koalicijskih strank so namreč le okvirno uskladili višino proračuna za leto 1996, in sicer v višini 570 milijard tolarjev. Koalicijske stranke so se dogovorile še za zmanjšanje prispevne stopnje za gospodarstvo iz proračuna pa naj bi pokrili tudi izgube skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja ter dodatne subvencije za izvoznike.

Gospodarstvo

Slovesni gospodarstveniki se vse rajši odločajo za uvoz, ki je manj naporen od izvoza. Po zadnjih podatkih državnega zavoda za statistiko je bil avgusta izvoz 512 milijonov dolarjev, uvoza pa za 581 milijonov dolarjev. V osmih mesecih je v blagovni menjavi primanjkljaja že za 780 milijonov dolarjev, pokritost uvoza z izvozom pa je le 87,5 odstotna.

Prometni ministri na Bledu

Prometni ministri Avstrije, Hrvaške, Češke, Madžarske, Slovaške in Slovenije, ki so se zbrali na 5. regionalni konferenci prometnih ministrov na Bledu, so ocenili, da je povečana gospodarska rast tesno povezana z razvojem prometnih dejavnosti. Na podlagi te ugotovitve so sprejeli blejsko deklaracijo, v kateri so opredelili osnovne smernice v prometu.

Trgatev na Lentu

Večina grozdja v slovenskih vinogradih je potrgana. Trgatev so opravili tudi na mariborskem Lentu, kjer so obrali več kot 400 let staro žametevko, najstarejšo trto na svetu. Odmevnega medijskega dogodka so se udeležili tudi slovenski predsednik Milan Kučan in precej predstavnikov diplomatskega zbora.

Sreča pa pamet. V Angliji so lani pa znauva začnili lottone odavati. Največ je gvino od tistoga mau (blüzi 600 milijonov forintov vrednosti) en človek, šteri nema domi (hajléktalan). Gda je gor vzöu té lejpe penaze, je svojim mlajšom pa razpitani ženi küpo po en bonbon, penaze rastalo kolejgarom brezi domi, un pa to tadale živé, kak človek brezi domi. - Ali pa bole človek brezi pameti?

Pénski dug. V Meriki na leto blüzi telko penaz (25 milijard dolarov) zapravijo na mačke, pse, aligatore, geiše, papagaje ptt. kak je cejli dug vogrskoga rosaga. Té stvari je trbej ravnati, kozmetičari voziti, staromi psej trbej

POZABLÉNI POLITIČARI

kontaktne leče (kontaktlencse) küpiti, tücnoga mačka v sanatorij dáti na kuro, aligatori trbej želaudec vözaprati, papagaji davati vitaminsko kuro za gotanje. žalostn oga mačka k psihiateri pelajo. V vauzo pa leko človek pride nej samo te, če buje kakšo stvar, liki če povejmo kakši poštaš psihično fejst prestraši kakšoga mačka. - Ka bi svetovna banka (IMF) pravila, če bi ji vogrski lidgé pisali pa povödali, ka z njimi v tom rosagi tö tak delajo, kak z živino, zato naj jim vogrski dug tapistijo?!

Kanibali. V Kalinigradi paulek Moskve je Jelena Damolova (76) takši dober apatit mejla - ali pa malo gesti? -, ka je zejla svojoga moža (84). Skelet (csontváz) je vöobesila na stube. Hladilnik je mejla punoga z sklekcami z mesom od svojoga moža. V Rusiji prej tau nej tak narejtki. Najbole prej ženske rade gejo moške. - Job tvoj matj!

Mošt morüu. V vesi Kemenesmagasi je enomi človeki (61) v njegovi zamani vöteko mošt z bečke. Üšo je doj, ka nika

naredi, pa me je lagvo gratalo od gaza. F.T. (38) ma je pomagati sto, depa njega je tö spat djau gaz. A.T. (53) je vüdo, ka je nevola, je probo rejšiti dva nesrečna človeka. Un je tö lagvo zopodo. Vsi trgé so mrlí od ogljikovega monoksida (szénmonoxid). - Z gazom je nej tak, kak v rusoški pripovejsti, gda so dejdek, babica, vnüki pa ne vem sto vse nej mogli repo vöpotegniti, pa je naslednje mala müš vöpomogla.

Mlejnca Indija. En indijski vörník je njenoma hindujskomi lesenomi baugeci Ganeshi malo mlejka pontüdo, ka je zavolo süjoga lesa preminaulo tö, gda je žlico baugeci tüj lampaj djau. Čüda se je zgodila! - je pravo prvomi človeki, za enmali je v 5 gezaro (!) cervkaj v New Delhini vse puno lüdi bilau, vsi z mlejkov gorzrikani. V fabrikaj pa kancalaj so zaman čakali delavce. Delavci so čakali v redaj, naj uni tö leko napogijo baugece. Mlejkje je včasik 10-krat telko köstalo, kak ovak. Samo v New Delhini je več kak

25 gezaro litarov dragoga mlejka doj po kanalisaj steklo, ka so sarmacki baugece nej mogli telko spiti. - Milijoni siromakov v Indiji pa so tisti den tö lačni ostali.

Pozabléni Reagan. Nekdešnji merikanarski voditeu je fejst betežen, takzvani Alzheimerov beteg má. Tau znamenüje, ka ma lepau pomalek pamet neške več delati, vse pozabi. Po dómanje pravimo, ka je vse bole senilen. Depa R. je pozabléni büu že te tö, gda je un büu glavni. Gnauk so ga prosili, naj na začetki šaulskoga leta drži nikši guč v tisti šauli, v štero je njegov sin tö odo. Gda je mlajše nika pecko, se je pri svojomi sinej tö stavo (nej ga spozno), pa ma pravo: Ge sam Ronald Reagan, kak se pa ti pišeš? - Skor sam pozabo: té človek je najduže büu merkanarski predsednik! Ovak pa mi tö mamö dosta takši političarov, šteri tak radi pozabijo, ka se uni tö v tom rosagi živeli 40 lejt.

Fr.M.

Inda svejta

"Inda svejta smo se z domanjo (h)rano (h)rani-li. Za zránkoma, za zajtrik smo kukarčen aj dinstji močnik, dinstji kaup (ZLEVANJKE) djé-li. S tistim leko delo, nej kak zdaj, ka samo piskrič teja (CAJA) spidjémo. Djüžino smo nosili na njivo (sirauvo šunko, ali pa žirošküü). Podnék, za uóbed dinstje aj kukarčne žgountje, na žgauntje krunče (ZGANČE) pa mlejko. Ka smo te mlejko nej odavali, ništje nej tjpüvo. Pa pržgano župo pa pogacé (KRAPČE). Večer smo djéli najbola péčana krunča (KROMPIR) pa ségnjeno ali sladko mlejko.

Cutjer (SLADKOR) na mejsec eno kilo smo ponücali, zdaj pa sikši tjéden telko. Masau samo nadélo pa na velke svétke smo djéli. Pa pavri, da so lücke meli, sarmacke nej. Te so pogacé, varganjike (VRTANKE) tö spekli.

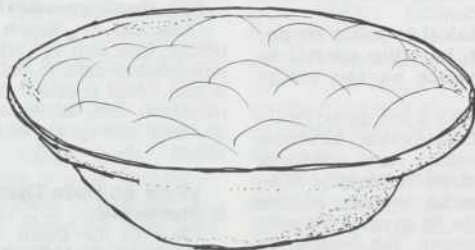
DOMANJA (H)RANA

Pavri so po nadelaj kapüsto pa masau djéli. župo z zrejzanci, masau, bubritje, kukarčen, pšeničen kaup. Kaup so v piskreni (z blata) ponvi pekli. Nej smo meli talejre, vsi smo z ene, piskerene sklejce djéli. Na staula pa prčec bijo. Vsi smo v tjunja par staula nej mesta meli. Dej decá bila, tam so mlajši na pragi, v mali piskreni sklejci djéli.

KLJE) spekli, pa kokauš zabodnili. Po svétkaj dvaueje masau smo vsikder meli, ka stari lidgé so tak pravli: če dvaueje masau nejma, te nejma sreče par maraj, pa nej par kokaušaj.

Da smo djejt šli, pa da smo se nadjéli smo se parklžali pa molili stolen balgoslov. Na glas smo molili, oča so začnili:

"Stolni blagoslov vsej

Krü smo v krüšnjeki (KRUSNIK) meli. Cejle koláčtje smo notri sklali. Da buča bila, smo makove bejkline (STRU-

stvari, oči, tebi se zavü-pamo, ti nam davaš svoje (h)rano vü potrebnom vremení, ti opiraš svoje roké, milostivno

blagoslovi naše dare." Pa smo te očanaš zmö-lili. Da smo se nadjéli, smo pravli:

"Blagoslovi nas, ete tvoje dare, štere s tvoje dobrotivnosti smo sebi prejeli." Oča so eške pravli, ka "Vála bojü Baugi, da smo se nadjéli." (Sakalovci, Verica 1982)

Popoln "Stolni blagoslov" pred jedjo iz "Molitvene knjige" Mikloša Küzmiča (1783) se glasi:

"Vseh stvarih oči vü tebi se vüpaajo, Gospodne. I ti njim davaš hrano vü prilicnom vremení. Odpiraš tvojo roko i napuniš vsako stvar z blagoslovom. Dika bojü Bogi oči i Sini i Dühi Sv., kak je bilo vü začetki, tak i zdaj i na vse veke. Amen. Oča naš itn." Drugi del molitve pred jedjo, pa molijo pri nas po jedi:

"Blagoslovi, Gospodne, nas i ete tvoje dare, štere z tvoje dobrotivnosti ščemo vzeti. Po Kristüši našem Gospodni. Amen."

Marija Kozar

MAMI SAM MOGO OBEČATI

... DO
MADŽARŠKE

Madžarski državni praznik

Ob počastitvi madžarskega državnega praznika (23. oktober, Dan republike) in 1100 letnici prihoda Madžarov v Karpatski bazen bo Mestni kulturni center v Vasvru priredil dvodnevno kulturno srečanje, na katerem bodo sodelovala tudi manjšinska kulturna društva. Folklorna skupina in Mešani pevski zbor Avgust Pavel z Gornjega Senika bosta nastopila 21. oktobra, pevke monoštrskega upokojenskega kluba pod vodstvom Marije Rituper pa 22. oktobra.

Peta obletnica Zveze

Zveza Slovencev na Madžarskem bo 27. oktobra praznovala 5. obletnico ustanovitve. Ob tej priložnosti bodo praznovali tudi 25. obletnico uspešnega glasbenega delovanja Lacija Korpiča ter 20. obletnico ansambla in ženskega kvarteta. Slovesnost bo 27. oktobra ob 16. uri v Kulturnem domu na Gornjem Seniku.

Gasilski praznik v Slovenski vesi

28. oktobra bo praznovalo Gasilsko društvo Monošter-Slovenska ves 70. obletnico. Ob tej priložnosti jim bodo gasilci iz Lemerja v Prekmurju podarili gasilsko vozilo. Prireditev, katere se bodo udeležili tudi prekmurski in avstrijski gasilci, se bo začela ob 14. uri s sveto mašo in blagoslovitvijo gasilskega vozila. Med strokovnimi programi najdemo prikaz gasilskih večšin ter reševalne in zaščitne opreme gasilcev in službe civilne zaščite.

Odprta meja

Obveščamo prebivalce, da bo 28. oktobra (v soboto) od 8. do 18. ure odprta meja med Verico in Čepinci.

Porabski Slovenci so v svojem življenju napona zemljo delali. Pred 50-60 letami so vsakdo priliko vopončali, aj njim zemlja krú dá. Dostakrat smo že povedli, da je naša zemlja nej najbauka, kakoli so go spoj pošteno obdelali, nas je leko samo po srmačkóm (h)ranila. Gnes je tau tū istina, pa itak nas je dosta, sterim se mili tam njati tau zemlau. Grmauvje raste na tisti njivaj pa sonžetaj, štere so več generacij (h)ranile. Če je tistoga reda stoj kakšo maštrijó emo, je tū nej samo iz maštrije živo. Delali so zemlau, čé ovak nej, mlajši, meštra žena pa vsi drugi. Tau se je pa zatok rejdko zgodilo, ka povejmo, iz Varaša bi nakak prišo na Verico, svojo maštrijó pústo, pa se vzeo za pavarstvo. Kakšne vzroke (okokat) najdemo za tau? Povejmo lúbezen med mladimi, štera - spoj pa gnauksvejta - ne pozna meje.

No, nej bi tak daleč šli z mojo malo zgodbico, šika se na začetki začniti. Če iz Varaša vó dem, mi roke največkrat volan obernejo prauti Števanovcom. Če sam pa že tam, te me pa zapelava pamet prauto Verice. Verice, moja rojstna ves, na svejti najlepša ves. Zdjaj sam tū tak zopojdla. Ranč napamet ne vze-mem, pa sam že med dobrimi šorodniki pa pajdaši, pri Zlarini. Vili Zlarin, Vilmoš Kovač - že rano sad mele, napunjava bečko za palinko. V djeseni je toma sezona. Presenečila (meg-leptem) sam ga, gda sam se v dvor postavila. On pa, gda me je zagledno, vse tam njau, pa me je toplo pozdravo. Njegva žena Mariška je bila v kúnjji, dapa že vanej so dišale gobe, ka so se v kúnjji kújale. V dvaura red, dosta takšoga, ka je v djeseni navzaučo. Tikvi, pobrani sad, nastala v úti, graudzje zrejli. Dvor je tak pisani, kak eden djesenski oder (szinpad).

Mariška, prosim te, malo mi prpovejdaš od svojih starišov, od tvoje mladosti.

"Sploj dosta bi leko gučala od toga. Tam morem začniti, ka so moja mati v Merki bili rodjeni. Samo, ka so moja baba betežni bili, pa so mogli nazaj pridi. V Andovci so si kúpili gazdijo, pa so tam živeli. Baba so brz mrlji, samo 28 lejt so stari bili. Tak gučijo, ka so strašno lejpa mlada

ženska bili. Po babinoj smrti so dejdaka potegnili v prvo bojno, etak je pa moja mati kak mala deklíčina ostanila pri rodbini. Meli so go v Andovci tak kak na Verici. Gda je moja mati že gorzrasla, so se dejdak znauvič oženili, pa so prišli es k sausadi, k Kolmani.

Tūj, pri sausadnoj izi je bio eden mladi človek, zalúbila sta se z mojo mamo, pa je prišla es k Zlarini. Tūj je pa - kak inda svejta bilau - drúge brate, sestre trbelo vóplacuávati, pejnaz je nej bilau. Gauščo bi leko odali, tau so nej steli. Etak je moj oča odišo v Brazilijo, pejnaze slúžit, gda sam ge 9 mejsacov stara bila. Oča je pejnaze nej mogo poslato, za mater je poslo šiftkarto. Mati se je pa nej vúpala podati na paut. Tistoga reda, čé je že rejsan več lejt prtéklo - se je potaupo Titanic, etak se je pa bodjala. Oča mi je nigdar več nej domau prišo. Z materjev sva pelale same gazdijo."

Kak sta se pa spoznala v Vilinom?

"Tau je tak bilau, ka je moja mati vóoženila mojo tatíco, pa njim je nistarno pohištvo tadala. Etak smo se pa mi mogli za nauvo pohištvo (bútor) brigati. Tistoga reda je nej tak bilau, ka si v bauto úšo pa kúpo. Tistoga reda so delali tišlerge. Lejs smo pa šagau meli dati, etak je falejšje bilau. V Varaš sva šla z materjov, pa pri Makoš tišlari - gde je Vili "legén" bio - sva naročila, ka nam je trbelo. Mati mi etak pravi: "Vidiš, kak fejs legén tam dela?" Ge sam pa ranč dosta nej gledala njega pa sam prajla: "Tebi je vsakši fejš." Samo ka je té "legén" nej dugo k nam v ves prišo, v vesi je emo padaša, Majkovoga Karčina. No, te sam toga legéna vse več vidla, pa kak je mladina, tak se je moglo zgoditi."

Vili, kak si pa ti doživo tau, ka Mariška goči?

"Vse je tak bilau, kak je ona povejdlá. Samo tau je pa zatok vónjala, ka gda sam že rejsan po pravon odo k njim pa gda sam go sproso za ženo, materi sam mogo obečati nika. Mogo sam obečati, da njigvo gazdijo mo delo tadala, da mo kosijo, orau pa vse, ka trbej na verstvi. Nemo pravo, tau je nej málo delo bilau. Liki mami sam obečo, kakoli sam nej vedo kositi, orati, kosau klepati pa tak tadala. V vesi so me moški včili kositi, mati so mi pokazali, kak trbej orati pa vse drugo. Svojo maštrijó sam pa mogo na duge lejte pozabiti, zatok ka so tistoga reda vsakšoga privatnika dojavili. Doma sam zatok dosta aska emo, ka sam tišlar."

Dobro znam, ka si dugo lejt zvün pavarstva emo na Verici eden šejft, vodo si krčmau pa bauto.

"1949. leta sam prišo

na Verico. Nej dugo so me prosili, naj vodim krčmau pa bauto. Na mejsec so mi 500 forintov launa obečali. Telko so ojdli namé, ka sam vzeo pa sam 35 lejt vodo bauto pa krčmau. 35 lejt se je dosta vse godilo. Najoprvin - 14 lejt dugo - smo pri Róvcini meli mesto, tam je bila pred bojnov privatna bauto pa krčma. Nej je léko bilau, liki zatok smo vse meli, ka je v vesi trbelo.

I. Barber

Spremljajte televizijsko oddajo
SLOVENSKI UTRINKI

vsako drugo soboto ob 9.40 na
2. programu madžarske televizije

Naslednja oddaja bo
21. oktobra 1995

To je Amerika

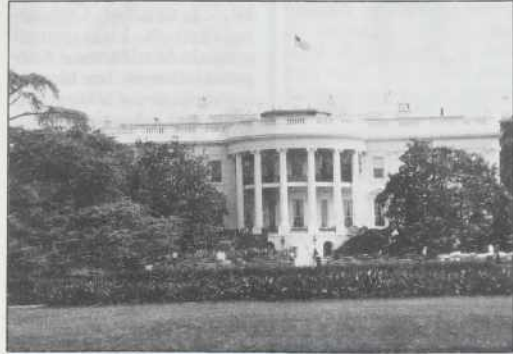
V MESTU BELE HIŠE

Skorajda ne mine TV Dnevnik, da ne bi na ekranu videli tudi Bele hiše, v kateri v Washin-

sindikate ali druge. Mesto, o katerem pišem, pa nima skorajda nobenega pomena za industrijo

v glavnem mestu Združenih držav Amerike turistov, obiskovalcev od blizu in daleč. Sicer pa je biti turist, tako kot po vsej Ameriki, tudi v Washingtonu sila preprosto in zanimivo. Če bi si hotel ogledati vse znamenitosti, bi seveda moral ostati v mestu kar lep čas. Če pa se ustaviš v Washingtonu bolj mimogrede, izbereš najpomembnejše in si narediš nekakšen vrstni red. Prespati v predmestju je poceni in udobno, ker pa tudi ni daleč in zapleteno priti v center mesta, je kaj primerno in pametno prespati kako noč po napornih ogledih. Potem, ko vsaj približno veš, kaj bi rad videl, se vsedeš na enega od mnogih avtobusov, ki drug za drugim vozijo od ene do druge znamenitosti. Če hočeš, lahko kdaj pa kdaj izstopiš, če

oziroma nima nobene industrije. Je pač namenjeno raznim ustanovam, kot so muzeji, knjižnice, galerije in tako dalje. Mnogo in še več je

Bela hiša je čisto zares bela, vendar je vse okoli nje v zelenju in cvetju. Tokrat pa so vrt pripravljali za eno od zabav, ki jih največkrat prireja žena predsednika Clintona.

gotonu domuje ameriški predsednik. Zdaj je to gotovo vsem znani Bill Clinton z ženo Hillary in hčerko Chelseo. O Clintonovih je slišati mnogo vsega in sploh se zdi, da se s prvo družino Združenih držav Amerike ubada ves svet. Je pa Washington še marsikaj več kot glavno mesto Amerike, v katerem prebiva predsedniška družina.

Potem ko je britanska kraljevina Združenim državam priznala leta 1776 njihovo neodvisnost, je Amerika seveda potrebovala tudi glavno mesto. Kongres se je sprva sestajal v raznih krajih, leta 1791 pa sta državi Maryland in Virginia odstopili nekaj ozemlja ob reki Potomac in nastal je Washington, DC (District of Columbia). Washington pač zato, ker je prostor za nastalo mesto izbral sam George Washington, ki ima dandanes v njem velik spomenik, večjega kot katerikoli drugi ameriški predsednik. Poleg tega da je glavno ameriško mesto, nudi Washington zaposlitev okoli 350 tisoč ljudem. Med njimi so tudi tisti, ki delajo v okoli 350. organizacijah, ki imajo v Washingtonu svoje sedeže, pa najsij gre za rdeči križ,

Od Bele hiše mimo Federal trianglera vodi pot do Kapitola. V njem zasedata parlament s 435. poslanci in senat s 100 senatorji. Američani pa so gotovo zelo ponosni tako na to kot na nekatere druge mogočne stavbe. Recimo vrhovno sodišče, pa kongresno knjižnico, v kateri hranijo okoli 90 milijonov enot... nacionalnih muzejev vseh vrst nima smisla naštevati.

NAŠE PESMI (109)

OD KÉC SI LUBICA, TI DOMA

Od kéc si lubica, ti doma, kaj maš tak lúšnoga fantiča, kaj maš tak lúšnoga fantiča, di holla-riija-rom.

Jaz sem s kraja takšoga, ne lúbim fanta vsakšoga, ne lúbim fanta vsakšoga, di holla-riija-rom.

Vdolini je slanca, na brejgi je mraz, al' ge si pa(j) lubica, ge sam pa(j) jaz, al' ge si pa(j) lubica, ge sem pa(j) jaz, di holla-riija-rom.

Ponoči bi hodiu, cigare kadiu, mojo lubco bi dražo, pri njej bi spau, mojo lubco bi dražo, pri njej bi spau, di holla-riija-rom.

Doli si sedi, kaj ne boš stau, kaj ne boš stojé slobaud jemau, kaj ne boš stojé slobaud jemau, di holla-riija-rom.

Slobaud se more stojéč jemat, redeče lice kišúvat, redeče lice kišúvat, di holla-riija-rom.

Redeče lice, črne oči, pri njej bi ležo tri noči, pri njej bi ležo tri noči, di holla-riija-rom.

(Slovenska ves)
-mkm-

pa ne, vidiš marsikaj tudi med zelo počasno vožnjo. Najprej Bela hiša, toda samo od zunaj, že zjutraj so namreč prodali vse vstopnice za tisti dan. Obiskovalci si lahko predsedniško palačo ogledujejo približno vsak dan samo do poldneva. Vrste so bile nepopisno

Capitolu, v katerem zaseda senat, pa vrhovnem sodišču in drugih znamenitostih ne pišem posebej. Sicer pa nekatere bolj zanima eno, druge drugo, sama pa sva, recimo, namesto ogromnega Pentagona izbrala prečudovito železniško postajo, kjer

Na okoli 240. hektarjih so grobovi 170 tisoč soldatov, ki so padli v vojnah. Straža oziroma menjava le-te pred grobom neznaga vojaka pa je obred ali bolje rečeno spektakel, ki ga je tudi v gledališču težko videti. Ravno zato je menjava straže predstava, ki si jo ogleda na dan na tisoče obiskovalcev.

dolge. Sicer pa je tudi obelisk t.i. elipsi zelo zanimiv, da o Arlington National Cemetery (nacionalno pokopališče),

človeku, pa če bi ves dan postopal po njej, niti malo ne bi bil dolgčas.

Lidija Kosi

IZLET V SAKALOVCE

ČÜDEN VRAG

Dijaška samouprava se je odločila, da bomo šli na izlet v Sakalovce.

Dijaška samouprava je odločila, da bomo šli v Sakalovce. 6. oktobra

vilkami". Mali so se igrali v krogu. Pili smo iz urelca. Voda je bila zelo dobra in čista. Poslušali smo glasbo. Splezali smo na lovsko zasedo. Hitro je tekel čas. Popoldne ob 4. uri smo se počasi odpravili proti domu.

Bili smo zelo utrujeni. Ta dan je bil zelo zanimiv. Upam, da bomo imeli še več takih izletov.

Hajnalka Škaper
OŠ Gornji Senik 8.r.

Dijaška samouprava je odločila, da bomo šli v Sakalovce. Odpravili smo se približno ob 10. uri. Pri križu sem se pridružil skupini. Pot je bila zelo dolga, ampak nisem se dolgočasil. Ko smo prišli, smo zakurili ogenj. Videli smo divjega prašiča. Bili smo pri slapu. Voda je bila zelo dobra in osvežilna. Nabrali smo veliko gob. Igrali smo "vojno s številkami". Poslušali smo tudi glasbo. Ko je bila žerjavica pripravljena, smo pekli slanino in klobase. Bili smo tudi na lovski zasedi. Pot nazaj je bila zelo dolga, ker smo bili utrujeni. Ko sem prišel domov, sem najprej pil vodo, potem pa sem se preoblekel.

Izlet je bil zelo zanimiv. Upam, da ga bomo še kdaj ponovili

Vištor Časar
OŠ Gornji Senik 7.r.

Janez pa Peter sta preveč dobriva padaša, ednok sta v pamet vzela, ka gospaud plivanoš dosta mesa majo v künji gorzobešeno. To meso bi njiva radiva počurnivala, zato sta gnauk zrankoma rano šla na farov. Samo ka njima nej vse tak naleki šlo, kak sta si mislila. Dveri sta najšla zaprejte, nad okno sta pa tó nej mogla v künjo, zato ka so železni križi bili poprejk.

Ka sta zato napravila? Prnesla sta si vože pa sta šla oba gor na strejo k rori. Tam je te močnejši vože na slabšega zadrugno pa ga je doj po rori v künjo püsto. Té slabši je te v künji meso doj z drogov spojemao pa skoz okna zmeto. Da je s tem vredi bio, je dao znamenje tomi močnejšomi, naj ga vleče nazaj gor. Močnejši ga je začno vlečiti, pa ka bi se njemi roke nej po voži škalile, je šteo plüvniti na nje. Med plüvanjom se pa prpetilo, ka so njemi vože z rok vüjšle pa v künjo spadnole. Ka de te zdaj?

Po drüge vože več nej mogo, ka se že zorilo. To sta si pa v velkom straji nej domislila, ka bi te slabejši skoz okno tomi močnejšomi vože dao. Zato je te močnejši odišo z mesom, té slabejši je pa ostao v künji pa si je premišlavo, ka bao z njim. Mislo si je edno pa drügo, pa vse zaman. S künje je li nej mogo vó. Nazadnje se je do nagoga dojrazmeto pa se s sajami po cejtom teji tak namazo, ka je vse čaren bio.

Komaj je to opravo so že gor stanjüvali na farofi. Najprva je dekla štela titi v künjo. Da je künjine dveri odprla pa vidi, ka na ognišči vrag sedi pa njo grdo gleda, se je prestrašila pa bežala plivanoš pravit: "Joj, znate, gospod plivanoš, na našom ognišči vam pa vrag kiči!". Plivanoš so na to naglo zbüdili kaplana, pa sta šla oba s kadilnicov pa škropnicov, ka preženeta vraga. Da sta do künje prišla, sta spoj gorodprla pa sta se vsakši na eden kraj dver spravila. Najprva sta molila edno molitev, po molitvi sta pa kadila pa škropila v künjo.

Vrag je njiva eden cajt gledó z bejljimi očami pa da je vüdo, ka ne delata norije, liki ga zaistino šteta odpraviti, je stisno svojo obleko pod pazje pa je med plivanošom pa med kaplanom bejsno vó s künje skočo pa odbežao.

Plivanoš pa zdaj idejo v künjo gledat, ka je vrag tam za dela meo. Da vse poglednje pa vidijo, ka nega mesa, se čüdivajo pa pravijo: "Ja, té je pa takši vrag, ka meso jeji!"

Zapisala Vera Gašpar

Dragi otroci!

Pravljico je dojpsiala Vera Gašpar na Gorenjom Seniki. Njej jo je prpovejdala pred dostimi lejtimi njena babica.

Gvüšno znajo takšne pravljice vaše babe pa dejdeki tó. Prosite je, naj vam prpovejdejo, vi zapišite pa nam pošlite. Nagrada Vas čaka!

PRVA VAJA

Mi, bivši lutkarji, smo se odločili, da bomo tudi letos hodili k lutkovni skupini. Težko smo čakali prvo vajo, ki je bila v petek. Zdaj imamo novo voditeljico in tudi nove lutkarje. Vseh skupaj nas je osem. Mi smo bili v šoli že ob pol dveh. S tretjim avtobusom je prišla gospa Klara, ki je lansko leto bila naša voditeljica. Miki, ki nas uči, je prišel ob pol treh. Najprej se je Miki seznanil z novimi lutkarji. Potem je govoril o tem, kaj bomo delali letos. Ob tretji uri se je začela vaja. Vsak je moral pokazati tisto, kar je Miki pokazal. Tudi vaje nam je dal. Na koncu vaje nam je gospa Klara povedala, kakšne obleke

moramo imeti in kdaj bomo začeli vaje. Ob pol sedmih je vsak šel domov.

Zelo dobro smo se počutili na prvi vaji. Upam, da bomo tudi v prihodnosti imeli takšne vaje.

Andreja Nemet
OŠ Gornji Senik 7.r.

Odločili smo se, da bomo tudi letos v lutkovni skupini. Prva vaja je bila v petek. Začela se je ob dveh. Imamo novo voditeljico, gospo Ildiko. Kmalu sta prispela gospod Miki in gospa Klara.

V skupini so štirje novi učenci. Najprej so se spoznali z Mikijem. Gospod Miki je pove-

dal, kaj se bomo letos naučili. Najprej nam je pokazal, kako moramo hoditi na predstavi po odru. Potem smo si morali izmisliti eno zgodbo, predstaviti en kratak prizor brez besed. Tako se bomo naučili mimiko, pantomimo in kako moramo delati s telesom.

Novi lutkarji so bili zelo pridni in domiselni. Na koncu so nam povedali, kakšne obleke bomo imeli. Ob sedmih smo vsi šli domov.

Zelo dobro smo se počutili na prvi vaji. Upam, da bomo tudi letos imeli veliko uspehov.

Anastazija Bajzek
OŠ Gornji Senik 7.r.

Najmlajši...

V petek zjutraj ob deseti uri smo se zbrali s kolesi pred šolo. Kolesarili smo pol ure. Nižji razredi so se peljali z avtobusom. Ko smo prišli na cilj, smo najprej nabrali suhljad. Kdor je hotel, je lahko pekel slanino. Potem smo se igrali "vojno s številkami". Potem smo igrali nogomet, po tistem smo jedli in pili. Potem smo gledali vrelec. Ob starih smo se odpravili domov. Bilo je zelo lepo.

Gabor Bajzek
OŠ Gornji Senik 7.r.

smo se odpravili h gozdarski hišici. Komaj smo čakali ta dan. Nižji razredi so se peljali z avtobusom, učenci iz višjih razredov pa smo lahko kolesarili. Ob 10. uri smo krenili izpred šole. Ustavili smo se pri Proderju, Bekavaraši in na Dolnjem Seniku. Med potjo se je Tomažu preluknjala zračnica. Ko smo prispeli, smo bili utrujeni. Zbirali smo suhljad. Kdor je hotel, je lahko pekel slanino, hrenouko. Potem smo se igrali. Nekateri so se igrali "vojno s šte-

... in najstarejši v Sakalovcih

PORABJE IZ OBJEKTIVA

Foto: K. Holec

Soboška MURA na budimpeštanski ulici Váci

NAJPREJ ČELOVITA PONUDBA ŽENAM IN DEKLETOM

Soboška konfekcijska tovarna Mura, ki zaposluje 6500 delavcev, je svojo uspešnost dokazala tudi minuli četrtek, ko je na ekskluzivni budimpeštanski ulici Váci v sodelovanju s trgovskim podjetjem "S" modell odprla samo-

čanja in pogovore, ki so se na začetku tedna zvrstili v Budimpešti med najvišjimi predstavniki Slovenije in Madžarske. S posebno razstavo se je v Budimpešti predstavila Slovenija, zlasti njeno gospodarstvo, uradno so odprli nove prostore slo-

Evrope in na druge kontinente, predvsem v Združene države Amerike), se Mura usmerja tudi k sosedom, saj bo naslednja samostojna trgovina v Zagrebu. Na madžarskem trgu so sicer že doslej prodajali Murine izdelke, vendar so bili rezultati slabši kot so želeli. Zato so se tudi povezali s trgovskim podjetjem "S" modell in si našli za zdaj sorazmerno majhen trgovski lokal na ulici Váci.

Ravno zavoljo majhnosti (nekaj pod 60 m²) so se odločili, da najprej ponudijo svoje izdelke iz ženskega programa, hkrati pa že zdaj iščejo prostor za celovito ponudbo svojih izdelkov.

Začetek prodaje so zaznamovali z modno revijo, ki je zaustavila številne mimoidoče, ki so lahko videli, kaj ponuja in kaj bo ponudila slovenska konfekcijska tovarna kupcem v madžarskem glavnem mestu.

Tako je bilo minuli četrtek na Váci 10 v Budimpešti

stojno trgovino. S tem se je postavila ob druge svetovne firme, ki že imajo svoje trgovine in predstavništva v tej najbolj znani budimpeštanski četrti.

Mura je nekako začela številne prireditve, sre-

venskega veleposlanštva, bilo pa je tudi več pogovorov na ministrski ravni.

Pot Mure v Budimpešto ni naključna. Ob vse težjih pogojih prodaje na zahodnih tržiščih (Mura izvažna v 20 držav

NIKA ZA SMEJ

Dober zet

Naša Marička pa Ana si etog nauk prpovejdata. Marička spitava Ano, kakšoga zeta pa ma. Naša Ana pa zdaj etak pravi: "Morem povedati, moj zet je sploj dober človek, name pa sploj rad ma. Etog nauk gda sam k njim prišla, mi je on opro dvera, pa gda me je zagledno, etak pravo: "Jezuš Marija, samo ste vi fašisti tuj!"

Vsobotno večer

Naš Pištak pa Lujza sta v soboto večer v Varaš šla, pa kak se njima tau pršikalo, kak nej, gnauk sta se samo v diskoni najšla. Tam je pa nikši program bio, mlade dekle so plesale na polonija dojrazmetane. Pištak gleda, gleda pa gnauk samo etak pravi svojoj dragoj Lujzi: "Človek po pravon dober "apatit" dobi od toga." Lujza pa: "Apatit leko dobiš. Liki djo (jedel) boš doma, tau si leko gvššen, če de te vrag čisto."

Rauže

Etog nauk naš Karči taprejk stauipi k sausaadi pa vidi sausaada, Vilina, ka

rauže polejva. Bole skrajek dē, pa vidi, ka v kantle ranč nega vode. Zdjaj ma pa etak pravi: "Vili! Ti si pa nauri? Ka pa polejvaš s praznov kantlov?"

Naš Vili pa etak: "Ti si nauri. Ne vidiš, ka so tau plastične rauže?"

Doktorge

Etog nauk si dva doktorpa prpovejdata. Te mladi etak pravi starejšomi: "Vejš, dragi moj kolega, mi doktorge dosta takši lūdi mamona svejti, šteri so sploj čemerni na nas." Starejši pa: "Ka pa te na drugom svejti?"

I. Barber

PORABJE

ČASOPIS ZVEZE SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Izhaja vsak drugi četrtek

Glavna in odgovorna urednica
Marijana Sukić
Naslov uredništva: H-9970
Monošter, Deak Ferenc ut 17.,
p. p. 77, tel.: 94/380-767

Tisk:
SOLIDARNOST
Arhitekta Novaka 4
69000 Murska Sobota
Slovenija

Po mnenju Ministrstva za kulturo št. 415-715/93 mb z dne 3. 11. 1993. se časopis PORABJE uvršča med proizvode, od katerih se plačuje davek od prometa proizvodov po 13 točki tarife 3 zakona o prometnem davku (Ur. list RS, št. 4/92) ISSN 12187062

eR